

अय आदित्यहृदयं प्रा०

Serving Jinshasan

073558

gyanmandir@kobatirth.org

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ अथ आदित्यहृदयप्रारंभः ॥ ॥ आच
 म्यदेशकालौसंकीर्त्यममारोग्यावाप्तये श्रीसवितृसूर्यनारायण
 प्रीत्यर्थं द्वादशनमस्काराख्यं कर्म करिष्ये ॥ ॥ अथ ध्यानम् ॥
 ॥ ॥ ध्येयः सदा सवितृमंडलमध्यवर्ती नारायणः सरसि जास
 नसन्निविष्टः ॥ केयूरवान्मकरकुंडलवान्किरीटीहारी हिरण्
 मयवपुर्धृतशंखचक्रः ॥ १ ॥ एकचक्रोरथो यस्य दिव्यः कन
 कभूषितः ॥ समे भवतु सुप्रीतः पद्महस्तो दिवाकरः ॥ २ ॥ मि
 त्राय नमः ॥ रवये नमः ॥ सूर्याय नमः ॥ भानवे नमः ॥ खगाय
 नमः ॥ पूष्णे नमः ॥ हिरण्यगर्भाय नमः ॥ मरीचये नमः ॥ आ
 दित्याय नमः ॥ सवित्रे नमः ॥ अर्काय नमः ॥ भास्कराय नमः
 ॥ १२ ॥ ॥ नमः सवित्रे जगदेकचक्षुषे जगत्प्रसूतिस्थितिना
 शहेतवे ॥ त्रयीमयाय त्रिगुणात्मधारिणे विरिंचि नारायणशं
 करात्मने ॥ ३ ॥ नमोस्तु सूर्याय सहस्ररश्मये सहस्रशाखा

आ०

१

न्वितसंभवात्मने ॥ सहस्रयोगोद्भवभावभाविनेसहस्रसं
 ख्यायुगधारिणेनमः ॥ २ ॥ आदित्यस्यनमस्कारंयेकुर्व
 तिदिनेदिने ॥ जन्मांतरसहस्रेषुदारिद्र्यंनोपजायते ॥ ३ ॥
 ॥ इतिनमस्काराः ॥ ॥ शतानीकउवाच ॥ ॥ कथमादि
 त्यमुद्यंतमुपतिष्ठेद्विजोत्तम ॥ एतन्मेब्रूहिविप्रेन्द्रप्रपद्येशर
 णंतव ॥ १ ॥ ॥ सुमंतुरुवाच ॥ ॥ इदमेवपुरापृष्टःशंख
 चक्रगदाधरः ॥ प्रणम्यशिरसादेवमर्जुनेनमहात्मना ॥ २ ॥
 कुरुक्षेत्रेमहाराजनिवृत्तेभारतेरणे ॥ कृष्णनाथंसमासाद्य
 प्रार्थयित्वाऽब्रवीदिदम् ॥ ३ ॥ ॥ अर्जुनउवाच ॥ ॥ ज्ञानं
 चधर्मशास्त्राणांगुह्याद्ब्रुह्यतरंतथा ॥ मयाकृष्णपरिज्ञातंवा
 ङ्मयंसचराचरम् ॥ ४ ॥ सूर्यस्तुतिमयंन्यासंवक्तुमर्हसिमा
 धव ॥ भक्त्यापृच्छामिदेवेशकथयस्वप्रसादतः ॥ ५ ॥ सू
 र्यभक्तिकीरण्यामिकथंसूर्यंप्रपूजयेत् ॥ तदहंश्रोतुमिच्छामि

ह०

१

त्वत्प्रसादेनयादवा॥६॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ रुद्रादिदैवतैः
 सर्वैः पृष्टेन कथितं मया ॥ वक्ष्ये हं सूर्यविन्यासं शृणु पांडव यत्नतः
 ॥ ७ ॥ अस्माकं यत्त्वया पृष्ठमेकचित्तो भवार्जुन ॥ तदहं संप्रवक्ष्या-
 मि आदिमध्यवसानकम् ॥ ८ ॥ ॥ अञ्जुन उवाच ॥ ॥ नारा-
 यणसुरश्रेष्ठ पृच्छामित्वां महायशः ॥ कथमादित्यमुद्यंतमुपति-
 ष्ठेत्सनातनम् ॥ ९ ॥ ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ ॥ साधुपार्थ महा-
 बाहो बुद्धिमानसि पांडव ॥ यन्मां पृच्छस्युपस्थानं तत्पवित्रं वि-
 भावसोः ॥ १० ॥ सर्वमंगलमांगल्यं सर्वपापप्रणाशनम् ॥ स-
 र्वरोगप्रशमनमायुर्वर्धनमुत्तमम् ॥ ११ ॥ अमित्रदमनं पार्थ सं-
 ग्रामे जयवर्धनम् ॥ वर्धनं धनपुत्राणामादित्यहृदयं शृणु ॥ १२ ॥
 यच्छ्रुत्वा सर्वपापेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः ॥ त्रिषु लोकेषु विख्या-
 तं निःश्रेयसकरं परम् ॥ १३ ॥ देवदेवं नमस्कृत्य प्रातरुत्थाय चार्जु-
 न ॥ विघ्नान्यनेकरूपाणि नश्यन्ति स्मरणादपि ॥ १४ ॥ तस्मात्सर्व-

आ०

२

प्रयत्नेनसूर्यमावाहयेत्सदा॥ आदित्यहृदयंनित्यंजाप्यंतच्छृणु
 पांडव॥१५॥ यज्जपान्मुच्यतेजंतुर्दारिद्र्यादाशुदुस्तरात् ॥ लभ
 तेचमहासिद्धिंकुष्ठव्याधिविनाशिनीम्॥१६॥ अस्मिन्मंत्रेऋषि
 श्रृंछंदोदेवताशक्तिरेवच॥ सर्वमेवमहाबाहोकथयामितवाग्रतः॥
 ॥१७॥ मयातेगोपितंन्यासं सर्वशास्त्रप्रबोधितम्॥ अथतेकथयि
 ष्यामिउत्तमंमंत्रमेवच॥१८॥ ओं अस्यश्री आदित्यहृदयस्तोत्रमं
 त्रस्य॥ श्रीकृष्णऋषिः॥ श्रीसूर्यात्मात्रिभुवनेश्वरोदेवता॥ अनु
 ष्टुपृच्छंदःहरितहयरथंदिवाकरंघृणिरितिबीजम्॥ ओं नमोभगव
 तेजितवैश्वानरजातवेदसेइतिशक्तिः॥ ॐ नमोभवतेआदित्या
 यनमइतिकीलकम्॥ ओं अग्निगर्भदेवताइतिमंत्रः॥ ओं नमोभ
 गवतेतुभ्यमादित्यायनमोनमः॥ श्रीसूर्यनारायणप्रीत्यर्थंजपे
 विनियोगः॥ अथन्यासः॥ ओं हां अंगुष्ठाभ्यांनमः॥ ओं हीं तर्ज
 नीभ्यांनमः॥ ओं हूं मध्यमाभ्यांनमः॥ ओं ह्रैं अनामिकाभ्यांन

ह०

२

मः॥ओंहौंकनिष्ठिकाभ्यांनमः॥ओंहःकरतलकरपृष्ठाभ्यांन
 मः॥ओंहांहृदयायनमःओंहींशिरसेस्वाहा॥ओंहूंशिखायै
 वषट्॥ओंहैंकवचायहुम् ॥ओंहौंनेत्रत्रयायवौषट् ॥ओंहः
 अस्त्रायफट् ॥ओंहांहींहूंहैंहौंहः ॥ इतिदिग्बंध ॥ अथ
 ध्यानम् ॥ भास्वद्रत्नाढ्यमौलिस्फुरदधररुचारंजितंचारुकेशं
 भास्वंतंदिव्यतेजःकरकमलयुतंस्वर्णवर्णप्रभाभिः ॥ विश्वाका
 शावकाशग्रहपतिशिखरेभातियश्चोदयाद्रौसर्वानंदप्रदाताह
 रिहरनमितःपातुमांविश्वचक्षुः॥१॥ पूर्वमष्टदलंपद्मंप्रणवादिप्र
 तिष्ठितम् ॥ मायाबीजंदलाष्टाग्रेयंत्रमुद्धरयेदिति ॥२॥ आदि
 त्यंभास्करंमानुंरविंसूर्यदिवाकरम् ॥ मार्तंडंतपनंचेतिदलेष्व
 ष्टसुयोजयेत् ॥३॥ दीप्तासूक्ष्माजयाभद्राविभूतिर्विमलातथा॥
 अमोघाविद्युताचेतिमध्येश्रीःसर्वतोमुखी ॥४॥ सर्वज्ञःसर्वगः
 श्रैवसर्वकारणदेवता ॥ सर्वेशंसर्वहृदयंनमामिसर्वसाक्षिणम्

आ०

३

॥५॥ सर्वात्मासर्वकर्ताचिसृष्टिजीवनपालकः॥हितःस्वर्गापव
 र्गश्चभास्करीशनमोस्तुते ॥६॥ इतिप्रार्थना ॥ नमोनमस्तेऽस्तु
 सदाविभावसोसर्वात्मनेसप्तहयायभानवे ॥ अनंतशक्तिर्मणि
 भूषणेनददस्वभुक्तिंमममुक्तिमव्ययाम् ॥ ७ ॥ अर्कतुमूर्ध्निवि
 न्यस्यललाटेतुरविन्यसेत् ॥ विन्यसेन्नेत्रयोःसूर्यकर्णयोश्चदिवा
 करम् ॥ ८ ॥ नासिकायांन्यसेद्भ्रानुंमुखेवैभास्करंन्यसेत् ॥ प
 र्जन्यमोष्ठयोश्चैवतीक्ष्णंजिह्वांतरेन्यसेत् ॥ ९ ॥ सुषर्णरेतसंकंठे
 स्कंधयोस्तिग्मतेजसम् ॥ बाह्वोस्तुपूषणंचैवमित्रं वैपृष्ठतो न्यसे
 त् ॥ १० ॥ वरुणं दक्षिणेहस्तेत्वष्टारं वामतः करे ॥ हस्ताबुष्ण
 करः पातु हृदयं पातु भानुमान् ॥ ११ ॥ उदरे तु यमं विद्यादादित्यं
 नाभिमंडले ॥ कट्यां तु विन्यसेद्धंसं रुद्रमूर्ध्वोस्तु विन्यसेत् ॥ १२ ॥
 जान्वोः सुगोपतिं न्यस्य सवितारं तु जंघयोः ॥ पादयोश्च विवस्वं
 तं गुल्फयोश्च दिवाकरम् ॥ १३ ॥ बाह्यतस्तु तमोर्ध्वं संभगमभ्यं

ह०

३

तरंन्यसेत् ॥ सर्वांगेषुसहस्रांशुंदिग्विदिक्षुभगंन्यसेत् ॥१४॥
 ॥ इतिदिग्बंधः ॥ ॥ एषआदित्यविन्यासोदेवानामपिदु
 र्लभः ॥ इमंभक्त्यान्यसेत्पार्थसयातिपरमांगतिम् ॥ १५ ॥
 कामक्रोधकृतात्पापान्मुच्यतेनात्रसंशयः ॥ सर्पादपिभयं
 नैवसग्रामेषुपाथिष्वपि ॥ १६ ॥ रिपुसंघट्टकालेषुतथाचोरस
 मागमे ॥ त्रिसंध्यंजपतो न्यासंमहापातकनाशनम् ॥ १७ ॥
 विस्फोटकसमुत्पन्नंतीव्रज्वरसमुद्भवम् ॥ शिरोरोगंनेत्ररोगं
 सर्वव्याधिविनाशनम् ॥ १८ ॥ कुष्ठव्याधिस्तथादहुरोगाश्च
 विविधाश्चये ॥ जपमानस्यनश्यंतिशृणुभक्त्यातदर्जुन ॥
 ॥ १९ ॥ आदित्योमंत्रसंयुक्तआदित्योभुवनेश्वरः ॥ आदि
 त्यान्नापरोदेवोह्यादित्यःपरमेश्वरः ॥ २० ॥ आदित्यमर्चये
 ब्रह्माशिवआदित्यमर्चयत् ॥ यदादित्यमयंतेजोममतेजस्त
 दर्जुन ॥ २१ ॥ आदित्यंमंत्रसंयुक्तमादित्यंभुवनेश्वरम् ॥

आ०

४

आदित्यं प्रपश्यंति मां पश्यंति न संशयः ॥ २२ ॥ त्रिसंध्यं
 च येत्सूर्यस्मरेद्भक्त्या तु यो नरः ॥ न स पश्यति दारिद्र्यं जन्म ज-
 न्म नि चार्जुन ॥ २३ ॥ एतत्ते कथितं पार्थ आदित्यहृदयं मया ॥
 शृण्वन्मुक्त्वा च पापेभ्यः सूर्यलोके महीयते ॥ २४ ॥ ओं न-
 मो भगवते तुभ्यमादित्याय नमो नमः ॥ आदित्यः सविता सूर्यः
 खगः पूषा गभस्तिमान् ॥ २५ ॥ सुवर्णः स्फटिको भानुः
 स्फुरितो विश्वतापनः ॥ रविर्विश्वो महातेजाः सुवर्णः सुप्रबोध-
 कः ॥ २६ ॥ हिरण्यगर्भस्त्रिशिरास्तपनो भास्करो रविः ॥
 मार्तण्डो गोपतिः श्रीमान्कृतज्ञश्च प्रतापवान् ॥ २७ ॥ तमि-
 हा भगो हंसो नासत्यश्च तमो नुदः ॥ शुद्धो विरोचनः केशी सह-
 स्वां शुर्महाप्रभुः ॥ २८ ॥ विवस्वान्पूषणो मृत्युर्मिहिरो जामद-
 ग्न्यजित् ॥ धर्मरश्मिः पतंगश्च शरण्यो मित्रहातपः ॥ २९ ॥
 दुर्विज्ञेयगतिः शूरस्तेजो राशिर्महायशः ॥ शंभुश्चित्रांगदः

ह०

४

सौम्योहव्यकव्यप्रदायकः ॥ ३० ॥ अंशुमानुत्तमोदेवऋग्य
 जुःसामएवच ॥ हरिदश्वस्तमोदारः सप्तसप्तिर्मरीचिमान्
 ॥ ३१ ॥ अग्निगर्भोऽदितेःपुत्रःशंशुस्तिमिरनाशनः ॥ पूषा
 विश्वंभरोमित्रःसुवर्णःसुप्रतापवान् ॥ ३२ ॥ आतपीमंडली
 भास्वान्तपनःसर्वतापनः ॥ कृतविश्वोमहातेजाःसर्वरत्नम
 योद्धवः ॥ ३३ ॥ अक्षरश्चाक्षरश्चैवप्रभाकरविभाकरौ ॥ चंद्र
 श्रंद्रांगदःसौम्योहव्यकव्यप्रदायकः ॥ ३४ ॥ अंगारकोंग
 दोऽगस्तीरक्तांगश्चांगवर्द्धनः ॥ बुद्धोबुद्धासनोबुद्धिर्बुद्धा
 त्माबुद्धिवर्द्धनः ॥ ३५ ॥ बृहद्भानुर्बृहद्भासोबृहद्भामाबृहस्प
 तिः ॥ शुक्लस्त्वंशुक्लरेतास्त्वंशुक्लांगःशुक्लभूषणः ॥ ३६ ॥
 शनिमान्शनिरूपस्त्वंशनैर्गच्छसिसर्वदा ॥ अनादिरादिरा
 दित्यस्तेजोराशिर्महातपाः ॥ ३७ ॥ अनादिरादिरूपस्त्व
 मादित्योदिकपतिर्यमः ॥ भानुमान्भानुरूपस्त्वंस्वर्भानुर्भानु

आ०

५

दीप्तिमान् ॥ ३८ ॥ धूमकेतुर्महाकेतुःसर्वकेतुरनुत्तमम् ॥
 तिमिरावरणःशंभुःस्रष्टामार्तेडएवच ॥ ३९ ॥ नमःपूर्वाय
 गिरयेपश्चिमायनमोनमः ॥ नमोत्तरायगिरयेदक्षिणायन
 मोनमः ॥ ४० ॥ नमोनमःसहस्रांशोह्यादित्यायनमोनमः॥
 नमःपद्मप्रबोधायनमस्तेद्वादशात्मने ॥ ४१ ॥ नमोविश्वप्र
 बोधायनमोभ्राजिष्णुजिष्णवे ॥ ज्योतिषेचनमस्तुभ्यंज्ञाना
 कार्यायनमोनमः ॥ ४२ ॥ प्रदीप्तायप्रगल्भाययुगांतायनमो
 नमः ॥ नमस्तेहोतृपतयेपृथिवीपतयेनमः ॥ ४३ ॥ नमो
 कारवषट्कारसर्वयज्ञनमोस्तुते ॥ ऋग्वेदादियजुर्वेदसामवे
 दनमोस्तुते ॥ ४४ ॥ नमोहाटकवर्णायभास्करायनमोन
 मः ॥ जयायजयभद्रायहरिदश्वायतेनमः ॥ ४५ ॥ दिव्या
 यदिव्यरूपायग्रहाणांपतयेनमः ॥ नमस्तेशुचयेनित्यंनमः
 कुरुकुलात्मने ॥ ४६ ॥ नमस्त्रैलोक्यनाथायभूतानांपतयेन

ह०

५

मः ॥ नमःकैवल्यनाथायनमस्तेदिव्यचक्षुषे ॥ ४७ ॥ त्वं
 ज्योतिस्त्वंद्युतिर्ब्रह्मात्वंविष्णुस्त्वंप्रजापतिः ॥ त्वमेवरुद्रोरुद्रा
 त्मावायुरग्निस्त्वमेवच ॥ ४८ ॥ योजनानांसहस्रेद्वेदशेद्वे
 चयोजने ॥ एकेननिमिषाद्धैनक्रममाणनमोस्तुते ॥ ४९ ॥
 नवयोजनलक्षाणिसहस्रद्विशतानिच ॥ यावद्धटीप्रमाणेन
 क्रममाणनमोस्तुते ॥ ५० ॥ अग्रतस्तुनमस्तुभ्यंपृष्ठतश्चसदा
 नमः ॥ पार्श्वतश्चनमस्तुभ्यंनमस्तेचास्तुसर्वदा ॥ ५१ ॥ न
 मःसुरारिहंत्रेचसोमसूर्याग्निचक्षुषे ॥ नमोदिव्यायव्योमाय
 सर्वतंत्रमयायच ॥ ५२ ॥ नमोवेदांतवेद्यायसर्वकर्मादिसा
 क्षिणे ॥ नमोहरितवर्णायसुवर्णायनमोनमः ॥ ५३ ॥ अरु
 णोमाघमासेतुसूर्योर्वैफाल्युनेतथा ॥ चैत्रमासेतुवेदांगोभानु
 र्वैशाखतापनः ॥ ५४ ॥ ज्येष्ठमासेतपेदित्यआषाढेतपतेर
 विः ॥ गभस्तिःश्रावणेमासेयमोभाद्रपदेतथा ॥ ५५ ॥ इषे

आ०

६

सुवर्णरेताश्चकार्तिकेचदिवाकरः ॥ मार्गशीर्षे तपेन्मित्रः पौषे
 विष्णुः सनातनः ॥ ५६ ॥ पुरुषस्त्वधिके मासे मासाधिक्ये
 तु कल्पयेत् ॥ इत्येते द्वादशादित्याः काश्यपेयाः प्रकीर्तिताः
 ॥ ५७ ॥ उग्ररूपमहात्मानस्तपन्ते विष्णुरूपिणः ॥ धर्मार्थका
 ममोक्षाणां प्रस्फुटाहेतवो नृप ॥ ५८ ॥ सर्वपापहरं चैव मादि
 त्यं संप्रपूजयेत् ॥ एकधा दशधा चैव शतधा च सहस्रधा ॥ ५९ ॥
 तपन्ते विश्वरूपेण सृजन्ति संहन्ति च ॥ एष विष्णुः शिवः श्रैव ब्रह्मा
 चैव प्रजापतिः ॥ ६० ॥ महेंद्रश्चैव कालश्च यमो वरुण एव च ॥
 नक्षत्रग्रहताराणामधिपो विश्वतापनः ॥ ६१ ॥ वायुरग्निर्धना
 ध्यक्षो भूतकर्ता स्वयं प्रभुः ॥ एष देवो हि देवानां सर्वमाप्नोत्यते
 जगत् ॥ ६२ ॥ एष कर्ता हि भूतानां संहर्ता रक्षकस्तथा ॥ एष
 लोकानुलोकश्च सप्तद्वीपाश्च सागराः ॥ ६३ ॥ एष पातालसप्त
 स्थो दैत्यदानवराक्षसाः ॥ एष धाता विधाता वबीजक्षेत्रं प्रजा

ह०

६

पतिः ॥ ६४ ॥ एषएवप्रजानित्यंसंवर्द्धयतिरश्मिभिः ॥ एष
 यज्ञःस्वधास्वाहा -हीःश्रीश्रपुरुषोत्तमः ॥ ६५ ॥ एषभूता
 त्मकोदेवःसूक्ष्मोव्यक्तःसनातनः ॥ ईश्वरःसर्वभूतानांपरमेष्ठी
 प्रजातिः ॥ ६६ ॥ कालात्मासर्वभूतात्मावेदात्माविश्वतोमु
 खः ॥ जन्ममृत्युजराव्याधिसंसारभयनाशनः ॥ ६७ ॥ दा
 रिद्रव्यसनध्वंसीश्रीमान्देवोदिवाकरः ॥ विकर्तनोविवस्वां
 श्रमार्तडोभास्करोरविः ॥ ६८ ॥ लोकप्रकाशकःश्रीमाँलोक
 चक्षुर्ग्रहेश्वरः ॥ लोकसाक्षीत्रिलोकेशःकर्ताहर्तातमिसहा
 ॥ ६९ ॥ तपनस्तापनश्चैवशुचिःसप्ताश्ववाहनः ॥ गभस्ति
 हस्तोब्रह्मण्यःसर्वदेवनमस्कृतः ॥ ७० ॥ आयुरारोग्यमैश्वर्य
 नरानार्यश्रमंदिरे ॥ यस्यप्रसादात्संतुष्टिरादित्यहृदयंजपेत्
 ॥ ७१ ॥ इत्येतैर्नामभिःपार्थआदित्यंस्तौतिनित्यशः ॥ प्रा
 तरुत्थायकौंतेयतस्यरोगभयंनहि ॥ ७२ ॥ पातकान्मुच्य

आ०

७

तेपार्थव्याधिभ्यश्चनसंशयः ॥ एकसंध्यंद्विसंध्यंवासर्वपापैः
 प्रमुच्यते ॥ ७३ ॥ त्रिसंध्यंजपमानस्तुजपेच्चपरमंपदम् ॥ यद
 न्हात्कुरुतेपापंतदन्हात्प्रतिमुच्यते ॥ ७४ ॥ यद्रात्र्यात्कुरुतेपा
 पंतद्रात्र्यात्प्रतिमुच्यते ॥ दद्रुस्फोटककुष्ठानिमंडलानिविषूचि
 का ॥ ७५ ॥ सर्वव्याधिमहारोगभूतबाधास्तथैवच ॥ डा
 किनीशाकिनीचैवमहारोगभयंकुतः ॥ ७६ ॥ येचान्येदुष्टरो
 गाश्चज्वरातिसारकादयः ॥ जपमानस्यनश्यंतिजीवेच्चशर
 दांशतं ॥ ७७ ॥ संवत्सरेणमरणंयदायस्यभ्रुवंभवेत् ॥ आ
 शीर्षापश्यतिच्छायामहोरात्रंधनंजय ॥ ७८ ॥ यास्त्विदंपठ
 तेभक्त्याभानुवारेमहात्मनः ॥ प्रातःस्नानेकृतेपार्थएकाग्रकृत
 मानसः ॥ ७९ ॥ सुवर्णचक्षुर्भवतिनचांधस्तुप्रजायते ॥ पु
 त्रवान्धनसंपन्नोजायतेचारुजःसुखी ॥ ८० ॥ सर्वसिद्धिम
 वाप्नोतिसर्वत्रविजयीभवेत् ॥ आदित्यहृदयंपुण्यंसर्वनामवि

ह०

७

भूषितम् ॥ ८१ ॥ श्रुत्वाचनिखिलंपार्थसर्वपापैः प्रमुच्यते ॥
 अतः परतरं नास्ति सिद्धिकामस्य पाण्डव ॥ ८२ ॥ एतज्जपस्व
 कौंतेय येन श्रेयो ह्यवाप्यसि ॥ आदित्यहृदयं नित्यं यः पठेत्सु
 समाहितः ॥ ८३ ॥ भ्रूणहासुच्यते पापात्कृतब्रह्मघातकः ॥
 गोघ्नः सुरापो दुर्भोगी दुष्प्रतिग्रहकारकः ॥ ८४ ॥ पातकानि च स
 र्वाणि दहत्येव न संशयः ॥ यद्दं शृणुयान्नित्यं जपेद्वापि समाहि
 तः ॥ ८५ ॥ सर्वपापविशुद्धात्मा सूर्यलोके महीयते ॥ अपुत्रो ल
 भते पुत्रान्निर्धनो धनमाप्नुयात् ॥ ८६ ॥ कुरोगी मुच्यते रोगाद्भ
 त्तयायः पठते सदा ॥ यस्त्वादित्यदिने पार्थनाभिमात्रजले स्थि
 तः ॥ ८७ ॥ उदयाचलमारूढं भास्करं प्रणतः स्थितः ॥ जपते मा
 नवो भक्त्या शृणुयाद्वापि भक्तिः ॥ ८८ ॥ स याति परमं स्थानं य
 त्र देवो दिवाकरः ॥ अमित्रदमनं पार्थ यदा कर्तुं समारभेत ॥ ८९ ॥
 तदा प्रतिकृतिं कृत्वा शत्रोश्चरणपांसुभिः ॥ आक्रम्य वामपादेन

आ०

ह०

आदित्यहृदयं जपेत् ॥९०॥ एतन्मंत्रं समाहूय सर्वसिद्धि करं पर
 म् ॥ ओं-ह्रीं-हिमालीढं स्वाहा ॥ ओं-ह्रीं-निलीढं स्वाहा ॥ ओं-ह्रीं-
 मालीढं स्वाहा ॥ ॥ इति मंत्रः ॥ ॥ त्रिमिश्ररोगी भवति ज्वरी भ
 वति पंचभिः ॥ जपैस्तु सप्तभिः पार्थराक्षसी तनुमाविशेत् ॥९१॥
 राक्षसेनाभिभूतस्य विकारान् शृणु पांडव ॥ गीयते नृत्यते नग्न
 आस्फोट्यति धावति ॥९२॥ शिवारुतं च कुरुते हसते क्रंदते पुनः
 ॥ एवं संपीडयते पार्थयद्यपि स्यान्महेश्वरः ॥ ९३ ॥ किंपुनर्मानु
 षः कश्चिच्छौचाचारविवर्जितः ॥ पीडितस्य न संदेहो ज्वरो भव
 तिदारुणः ॥ ९४ ॥ यदा चानुग्रहतस्य कर्तुमिच्छेच्छुभं करम् ॥
 तदा सलिलमादाय जपेन्मंत्रमिम्बुधः ॥ ९५ ॥ नमो भगवते
 तुभ्यमादित्याय नमो नमः ॥ जयाय जयभद्राय हरिदशाय ते न
 मः ॥ ९६ ॥ स्नापयेत्तेन मंत्रेण शुभं भवति नान्यथा ॥ अन्यथा च भ
 वेद्दोषो नश्यते नात्र संशयः ॥ ९७ ॥ अतस्ते निखिलः प्रोक्तः पूजां

चैवनिबोधमे॥उपलिप्यशुचौदेशेनियतेवाग्यतःशुचिः॥९८॥
 वृत्तंवाचतुरसंवालिप्तभूमौलिखेच्छुचिः ॥त्रिधातत्रलिखेत्पद्म
 मष्टपत्रसकर्णिकम्॥९९॥अष्टपत्रंलिखेत्पद्मंलिप्तगोमयमंडले॥
 पूर्वपत्रेलिखेत्सूर्यमाग्नेय्यांतुरविन्यसेत् ॥१००॥ याम्यायांच
 विवस्वंतनैर्ऋत्यांतुभगंन्यसेत्॥प्रतीच्यांवारुणंविंद्याद्वायव्यां
 मित्रमेवच ॥१०१॥ आदित्यमुत्तरेपत्रेईशान्यांविष्णुमेवच॥म
 ध्येतुभास्करंविंद्यात्क्रमेणैवंसमर्चयेत् ॥१०२॥ अतःपरतरंना
 स्तिसिद्धिकामस्यपांडव ॥ महातेजःसमुद्यंतंप्रणमेत्सकृतांज
 लिः॥१०३॥सकेसराणिपद्मानिकरवीराणिचार्जुन॥ तिलतंडु
 लसंयुक्तंकुशगंधोदकेनच ॥१०४॥ रक्तचंदनमिश्राणिकृत्वावै
 ताम्रभाजने॥धृत्वाशिरसितत्पात्रंजानुभ्यांधरणीस्पृशेत् १०५
 मंत्रपूतंगुडाकेशचार्व्यदद्याद्भस्तये ॥ सायुधंसरथंचैवसूर्य

आ०

९

मावाहयाम्यहम् ॥१०६॥ ॥ स्वागतोभव॥सुप्रतिष्ठोभव॥स
 न्निधोभव ॥ सन्निहितोभव ॥ संमुखोभव॥ ॥इतिपंचमुद्राः॥
 स्फुटयित्वाऽर्हयेत्सूर्यंभुक्तिंमुक्तिलभेन्नरः ॥१०७॥ ॥ओंश्रीं
 विद्यांकिलिकिलिकटकेष्टसर्वार्थसाधनायस्वाहा ॥ ओंश्रीं
 ञ्हींहःहंसःसूर्यायनमःस्वाहा ॥ ओंश्रींङ्हांहींहूंहेंहोंहः
 सूर्यमूर्तयेस्वाहा ॥ ओंश्रींहींखंखःलोकायसर्वमूर्तयेस्वाहा॥
 ओंङ्हुंमार्तेडायस्वाहा ॥नमोस्तुसूर्यायसहस्रभानवेनमोऽस्तुवै
 श्वानरजातवेदसे ॥ त्वमेवचार्य्यप्रतिगृह्णदेवदेवाधिदेवायन
 मोनमस्ते ॥ १०८ ॥ नमोभगवतेतुभ्यंनमस्तेजातवेदसे ॥
 दत्तमर्घ्यमयाभानोत्वंगृहाणनमोस्तुते ॥ १०९ ॥ एहिसूर्यस
 हस्रांशोतेजोराशेजगत्पते ॥ अनुकंपयमांदेवगृहाणार्घ्यंनमो
 स्तुते ॥ ११० ॥ नमोभगवतेतुभ्यंनमस्तेजातवेदसे ॥ ममेद
 मर्घ्यंगृह्णत्वंदेवदेवनमोस्तुते ॥ १११ ॥ सर्वदेवायदेवायआ

ह०

९

धिव्याधिविनाशिने ॥ इदं गृहाण मे देव सर्वव्याधिर्विनाश्यतु ॥
 ॥ ११२ ॥ नमः सूर्याय शांताय सर्वरोगविनाशिने ॥ ममेप्सितं
 फलं दत्वा प्रसीद परमेश्वर ॥ ११३ ॥ ओं नमो भगवते सूर्याय स्वा
 हा ॥ ओं शिवाय स्वाहा ॥ ओं सर्वात्मने सूर्याय नमः स्वाहा ॥
 ओं अक्षय्यतेजसे नमः स्वाहा ॥ सर्वसंकष्टदारिद्र्यशत्रुनाशयना
 शय ॥ सर्वलोकेषु विश्वात्मा सर्वात्मा सर्वदर्शकः ॥ ११४ ॥ न
 मो भगवते सूर्यकुष्ठरोगान्विखंडय ॥ आयुरारोग्यमैश्वर्यं देहि दे
 व नमोस्तुते ॥ ११५ ॥ नमो भगवते तुभ्यमादित्याय नमो न
 मः ॥ ओं अक्षय्यतेजसे नमः ॥ ॥ ओं सूर्याय नमः ॥ ओं विश्व
 मूर्तये नमः ॥ ॥ आदित्यं च शिवं विद्याच्छिवमादित्यरूपिण
 म् ॥ उभयोरंतरं नास्ति आदित्यस्य शिवस्य च ॥ ११६ ॥ एत
 दिच्छाम्यहं श्रोतुं पुरुषो वै दिवाकरः ॥ उदये ब्रह्मणो रूपं मध्या
 न्हेतुमहेश्वरः ॥ ११७ ॥ अस्तमाने स्वयं विष्णुस्त्रिमूर्तिश्च दिवा

आ०

१०

करः ॥ नमोभगवतेतुभ्यंविष्णवेप्रभविष्णवे ॥ ११८ ॥ ममेद
मर्ध्यप्रतिगृह्णदेवदेवाधिदेवायनमोनमस्तेः ॥ ११९ ॥ श्रीसूर्याय
सांगायसपरिवारायश्रीसूर्यनारायणायेदमर्ध्यम् ॥ हिमघ्नाय
तमोघ्नायरक्षोघ्नायचतेनमः ॥ कृतघ्नघ्नायसत्यायतस्मैसूर्यात्म
नेनमः ॥ १२० ॥ जयोजयश्रविजयोजितप्राणोजितश्रमः
मनोजवोजितक्रोधोवाजिनःसप्तकीर्तिताः ॥ १२१ ॥ हरित
हयरथंदिवाकरंकनकमयांबुजरेणुपिंजरम् ॥ प्रतिदिनमुदयं
नवंनवंशरणमुपैमिहिरण्यरेतसम् ॥ १२२ ॥ नतंव्यालाःप्रबा
धंतेनव्याधिभ्योभयंभवेत् ॥ ननागेभ्योभयंचैवनचभूतभयं
क्वचित् ॥ १२३ ॥ अग्निशत्रुभयंनास्तिपार्यिवेभ्यस्तथैवच ॥ दुर्ग
तितरतेघोरांप्रजांचलभतेपशून् ॥ सिद्धिकामोलभेतसिद्धिक
न्याकामस्तुकन्यकाम् ॥ एतत्पठेतसकौंतेयभक्तियुक्तेनचेतसा
॥ १२५ ॥ अश्वमेधसहस्रस्यवाजपेयशतस्यच ॥ कन्याकोकोटि

ह०

१०

हस्रस्यदत्तस्यफलमाप्नुयात् ॥१२६॥ इदमादित्यहृदयं योऽधीते
 सततं नरः ॥ सर्वपापविशुद्धात्मा सूर्यलोके महीयते ॥१२७॥ ना
 स्त्यादित्यसमो देवो नास्त्यादित्यसमा गतिः ॥ प्रत्यक्षो भगवा
 न्विष्णुर्येन विश्वं प्रतिष्ठितम् ॥१२८॥ नवतिर्यो जनं लक्षं सहस्रा
 णि शतानि च ॥ यावद्दृढी प्रमाणेन तावच्चरति भास्करः ॥१२९॥
 गवां शतसहस्रस्य सम्यग्दत्तस्य यत्फलम् ॥ तत्फलं लभते वि
 द्वा न्शां तात्मास्तौ तियोरपि ॥ १३० ॥ योऽधीते सूर्यहृदयं स
 कलं सफलं लभेत् ॥ अष्टानां ब्राह्मणानां च लेखयित्वा समर्पयेत्
 ॥ १३१ ॥ ब्रह्मलोके ऋषीणां च जायते मानुषोऽपि वा ॥ जाति
 स्मरत्वमाप्नोति शुद्धात्मानात्र संशयः ॥ १३२ ॥ अजायलो
 कत्रयपावनाय नमो महाकारुणिकोत्तमाय ॥ १३३ ॥ विव
 स्वते ज्ञानभृतां तरात्मने जगत्प्रदीप्ताय जगद्धितैषिणे ॥ स्वयं
 भुवे दीप्तसहस्रचक्षुषे सुरोत्तमायामिततेजसे नमः ॥ १३४ ॥

आ०

११

सुरेनैकःपरिसेवितायहिरण्यगर्भायहिरण्मयाय ॥ महात्म
 नेमोक्षपदायनित्यंनमोऽस्तुतेवासरकारणाय ॥ १३५ ॥ आ
 दित्यश्चार्चितोदेवआदित्यःपरमंपदम् ॥ आदित्योमातृको
 भूत्वाआदित्योवाङ्मयंजगत् ॥ १३६ ॥ आदित्यंपश्यतेभ
 क्त्यामांपश्यतिध्रुवंनरः॥नादित्यंपश्यतेभक्त्यानसपश्यतिमां
 नरः १३७॥ त्रिगुणंचत्रितत्वंचत्रयोदेवास्रयोऽमयः॥त्रयाणां
 चत्रिमूर्तिस्त्वंतुरीयस्त्वंनमोऽस्तुते ॥ १३८ ॥ नमःसवित्रेजग
 देकचक्षुषेजगत्प्रसूतिस्थितिनाशहेतवे ॥ त्रयीमयायत्रिगुणा
 त्मधारिणेविर्णिचिनारायणशंकरात्मने ॥ १३९॥ यस्योदयेनेह
 जगत्प्रबुद्ध्यतेप्रवर्ततेचाखिलकर्मसिद्धये ॥ ब्रह्मैदनारायणरु
 द्रवंदितःसनःसदायच्छतुमंगलंरविः ॥ १४०॥ नमोऽस्तुसूर्याय
 सहस्ररश्मयेसहस्रशाखान्वितसंभवात्मने ॥ सहस्रयोगोद्भव
 भावभागिनेसहस्रसंख्यायुगधारिणेनमः ॥ १४१ ॥ यन्मं

ह०

११

डलं दीसिकरं विशालं रत्नप्रभं तीव्रमनादिरूपम् ॥ दारिद्र्यदुः
 खक्षयकारणं च पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १४२ ॥ यन्मंडलं
 देवगणैः सुपूजितं विप्रैः स्तुतं भावनमुक्तिकोविदम् ॥ तं देव
 देवंप्रणमामि सूर्यपुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १४३ ॥ यन्मं
 डलं ज्ञानघनं त्वगम्यं त्रैलोक्यपूज्यं त्रिगुणात्मरूपम् ॥ समस्त
 तेजोमयदिव्यरूपं पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १४४ ॥ यन्मं
 डलं गूढमतिप्रबोधं धर्मस्य वृद्धिं कुरुते जनानाम् ॥ तत्सर्वपाप
 क्षयकारणं च पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १४५ ॥ यन्मंडलं
 व्याधिविनाशदक्षं यद्दृग्यजुःसामसुसंप्रगीतम् ॥ प्रकाशितं
 येन च भूर्भुवःस्वः पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १४६ ॥ यन्
 मंडलं वेदविदो वदंति गायंति यच्चारणसिद्धसंघाः ॥ यद्योगि
 नो योगजुषां च संघाः पुनातु मां तत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १४७ ॥
 यन्मंडलं सर्वजनेषु पूजितं ज्योतिश्च कुर्यादिह मर्त्यलोके ॥ य

आ०

१२

त्कालकालादिमनादिरूपंपुनातुमांतत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १४८ ॥
 यन्मंडलंविष्णुचतुर्मुखाख्यंयदक्षरंपापहरंजनानाम् ॥ यत्
 कालकल्पक्षयकारणंचपुनातुमांतत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १४९ ॥
 यन्मंडलंविश्वसृजंप्रसिद्धमुत्पत्तिरक्षाप्रलयप्रगल्भं ॥ यस्मि
 न्जगत्संहरतेखिलंचपुनातुमांतत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १५० ॥ य
 न्मंडलंसर्वगतस्यविष्णोरात्मापरंधामविशुद्धतत्त्वम् ॥ सूक्ष्मां
 तरैर्योगपथानुगम्यंपुनातुमांतत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १५१ ॥ यन्मं
 डलंब्रह्मविदोवदंतिगायंतियच्चारणसिद्धसंधाः ॥ यन्मंडलं
 वेदविदःस्मरंतिपुनातुमांतत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १५२ ॥ यन्मंड
 लंवेदविदोपगीतंयद्योगिनांयोगपथानुगम्यम् ॥ तत्सर्ववेदं
 प्रणमामिसूर्यंपुनातुमांतत्सवितुर्वरेण्यम् ॥ १५३ ॥ मंगला
 ष्टमिदंपुण्यंयःपठेत्सततंनरः ॥ सर्वपापविशुद्धात्मासूर्यलोके
 महीयते ॥ १५४ ॥ ध्येयःसदासवितृमंडलमध्यवर्तीनारायणः

ह०

१२

सरसिजासनसन्निविष्टः॥ केयूरवान्मकरकुंडलवान्किरीटीहा
 रीहिरण्मयवपुर्धृतशंखचक्रः ॥ १५५ ॥ सशंखचक्रंरविमंडले
 स्थितंकुशेशयाक्रांतमनंतमच्युतम् ॥ भजामिबुद्ध्यातपनीय
 मूर्तिसुरोत्तमंचित्रविभूषणोज्ज्वलम् ॥ १५६ ॥ एवंब्रह्मादयो
 देवाऋषयश्चतपोधनाः ॥ कीर्तयंतिसुरश्रेष्ठंदेवंनारायणंवि
 भुम् ॥ १५७ ॥ वेदवेदांगशारीरंदिव्यदीप्तिकरंपरम् ॥ रक्षो
 घ्नंरक्तवर्णंचसृष्टिसंहारकारकम् ॥ १५८ ॥ एकचक्रोरथोयस्य
 दिव्यःकनकभूषितः ॥ समेभवतुसुप्रीतःपद्महस्तोदिवाकरः॥
 ॥१५९॥ आदित्यःप्रथमंनामद्वितीयंतुदिवाकरः ॥ तृतीयंभा
 स्करःप्रोक्तंचतुर्थंतुप्रभाकरः ॥ १६० ॥ पंचमंतुसहस्रांशुःषष्ठं
 चैवत्रिलोचनः ॥ सप्तमंहरिदश्वश्चअष्टमंचविभावसुः॥१६१॥
 नवमंदिनकृत्प्रोक्तंदशमंद्वादशात्मकम् ॥ एकादशंत्रयीमूर्ति
 द्वादशंसूर्यएवच ॥ १६२ ॥ द्वादशादित्यनामानिप्रातःकाले

आ०

१३

पठेन्नरः ॥ दुःस्वप्ननाशनंचैवसर्वदुःखंचनश्यति ॥ १६३ ॥ ददु
 कुष्ठहरंचैवदारिद्र्यंहरतेध्रुवम् ॥ सर्वतीर्थप्रदंचैवसर्वकामप्रवर्ध
 नम् ॥ १६४ ॥ यःपठेत्प्रातरुत्थायभक्त्या नित्यमिदंनरः ॥ सौ
 ख्यमायुस्तथारोग्यंलभतेमोक्षमेवच ॥ १६५ ॥ अग्निमीलेन
 मस्तुभ्यमिषेत्योर्जेस्वरूपिणे ॥ अग्नआयाहिवीतस्त्वंनमस्ते
 ज्योतिषांपते ॥ १६६ ॥ शन्नोदेविनमस्तुभ्यंजगच्चक्षुर्नमो
 स्तुते ॥ पंचमायोपवेदायनमस्तुभ्यंनमोनमः ॥ १६७ ॥ पद्मा
 सनःपद्मकरःपद्मगर्भसमद्युतिः ॥ सप्ताश्वरथसंयुक्तोद्विशुजः
 स्यात्सदारविः ॥ १६८ ॥ आदित्यस्यनमस्कारंयेकुर्वन्तिदिनोदि
 ने ॥ जन्मांतरसहस्रेषुदारिद्र्यंनोपजायते ॥ १६९ ॥ उदयगिरि
 मुपेतंभास्करंपद्महस्तंनिखिलभुवननेत्रंरत्नरत्नोपमेयम् ॥ ति
 मिरकरिमृगेंद्रंबोधकंपद्मिनीनांसुखकरमभिवंदेसुंदरंविश्ववन्द्य
 म् ॥ १७० ॥ ॥ इति श्रीभ० पु० श्रीकृष्णार्जु० सं० आ० स्तो० सं० ॥

ह०

१३

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ अथनवग्रहस्तोत्रप्रारंभः ॥ ॥
 जपाकुसुमसंकाशंकाश्यपेयमहद्युतिम् ॥ तमोरिंसर्वपापघ्नं प्र
 णतोऽस्मिदिवाकरम् ॥ १ ॥ दधिशंखतुषाराभंक्षीरोदार्यव
 संभवम् ॥ नमामिशशिनंसोमंशंभोर्मुकुटभूषणम् ॥ २ ॥
 धरणीगर्भसंभूतंविद्युत्कांतिसमप्रभम् ॥ कुमारंशक्तिहस्तंतं
 मंगलंप्रणमाम्यहम् ॥ ३ ॥ प्रियंगुकलिकाश्यामंरूपेणाप्रति
 मंबुधम् ॥ सौम्यंसौम्यगुणोपेतंतंबुधंप्रणमाम्यहम् ॥ ४ ॥
 देवानांचक्रषीणांचगुरुंकांचनसंनिभम् ॥ बुद्धिभूतंत्रिलोके
 शंतंनमामिबृहस्पतिम् ॥ ५ ॥ हिमकुंदमृणालाभंदैत्यानां
 परमंगुरुम् ॥ सर्वशास्त्रप्रवक्तारंभार्गवंप्रणमाम्यहम् ॥ ६ ॥
 नीलांजनसमामासंरविपुत्रंयमाग्रजम् ॥ छायामार्तंडसंभूतं
 तंनमामिशनैश्वरम् ॥ ७ ॥ अर्धकायंमहावीर्यचंद्रादित्य
 विमर्दनम् ॥ सिंहिकागर्भसंभूतंतंराहुंप्रणमाम्यहं ॥ ८ ॥ प

न०

१४

लाशपुष्पसंकाशंतारकाग्रहमस्तकम् ॥ रौद्ररौद्रात्मकंघोरंतं
 केतुंप्रणमाम्यहम् ॥ ९ ॥ इतिव्यासमुखोद्गीतंयःपठेत्सुस
 माहितः ॥ दिवावायदिवारात्रौविघ्नशांतिर्भविष्यति ॥१०॥
 नरनारीनृपाणांचभवेद्दुःस्वप्ननाशनम् ॥ ऐश्वर्यमतुलंतेषा
 मारोग्यंपुष्टिवर्द्धनम् ॥ ११ ॥ ग्रहनक्षत्रजाःपीडास्तस्करा
 ग्निसमुद्भवाः ॥ ताःसर्वाःप्रशमंयांतिव्यासोब्रूतेनसंशयः ॥
 ॥ १२ ॥ ॥ इतिश्रीव्यासविरचितंआदित्यादिनवग्रहस्तो
 त्रंसंपूर्णम् ॥ श्रीआदित्यादिनवग्रहार्पणमस्तु ॥ शुभंभवतु ॥

स्तो०

१४

यह पुस्तक मुंबईमें पंडित श्रीधरशिवलालजीके
ज्ञानसागर छापखानेके मालिकने अपने
“ज्ञानसागर ” छापखानेमें छापकर
प्रसिद्धकिया.
शके १८१६
आश्विन शुद्ध ६

